Časopis čs. houbařů

MYKOLOGICKÝ SBORNÍK

ODBORNÝ LIST ČS. MYKOLOGICKÉ SPOLEČNOSTI V PRAZE
ACTA SOCIETATIS MYCOLOGICAE ČECHOSLOVENICAE
Ročník XXXVIII. — Rok 1961 — 10 čísel — 5 sešitů.

Helmovka nakloněná — Mycena inclinata FRIES.

Založil r. 1919 dr. F. Smotlacha.

Vydává Československá mykologická společnost. Redigují: RNDr. Jiří Hlaváček (vedoucí redaktor), RNDr. Miroslav Pulchart, Vlastimil Kedyk, ing. Miroslav Smotlacha (zástupce) a dr. Robert Vávra a B. Sládečková.

OBSAH

Václav Albertýn: Houbařská olympiáda v Hostomicích (1957—60) (63, 64).
Dr. Z. Augenthaler: Jedlost třepenitky cihlové (139).
Inž. Jiří Baier: Výstava hub v Domě spojů v r. 1961 (157).
Prof. Dr. E. Baudyš: Poznámky k námelu (58). S. R. Bose: „Campestrin" (58).
Prof. A. S. Bondarcev: Úrodné a neúrodné roky pro houby. Přeložil Dr. A. Kučera.
Fr. Brázda: Zpráva z Nového Města na Moravě (156).
Dr. Václav Došlík: Přednáška s. Egona Nezbedy v min. zdravotnictví (125, 126).
Igor Fábry: Úmrtí dr. Jana Šedivého (obál. 1. 2. seš.).
Augustin Funtálek: Pokyny pro sběr, výkup a sušení hub (89—95). Houbařská škola (127).
Dr. Ladislav Hanuš: Pančák — rozluštění záhady a doslov (22, 23). Příroda, počasí a houby v roce 1960 (23—27). Houbaření na Vysočině a lidové názvy (114 až 116). Zbytečné otravy z hub (140). Otrava pestřecem obecným (141). Václavka porušuje tradici (148). I. výstava hub v Teplicích lázních v Č. (153). O jedné užitečné knížce (151).
Josef Hásek: Hradec Králové (159).
Bronislav Hlůza: Zpráva z Olomoucka (57).
Dr. B. Hub: Automobilové závody Klem. Gottwalda — AZKG — přednáška o houbách (109). Inž. Miljutin Jenko — 80 let (127).
Julius Chládek: Pančáci (21, 22).
MUDr. Josef Chmelíček: Otrava strmělkou potůčkovou (15—18).
Josef Chmelíček: Revise hodnoty katmanky pošvaté (18—19). Lidové názvy hub (58 až 61). Poznámka k pančáku (61). O chutnosti čirůvky ufaté (112, 113). Lidová jména ostatních hub (143, 144). Lidová jména hub lupenatých (144—148).
Jos. Chmelíček a Ing. K. Kunc: III. Beseda o houbách (27—29). Koutek pro nové zájemce o houby: Základní beseda o houbách (29, 30), (62, 63).
Jos. Chmelíček a kolektiv: Určování hub (149).
Václav Chmelík: Z Jaroměře (124).
St. Jetmar: Otto Holub, známý propagátor houbařství na Žďársku (128).
Dr. Boh. Ježek: Mikroskopické znaky hub (142—143).
R. K.: Houbařské hody (158).
Frant. Kalferst: Tři přednášky o houbách v Hořicích (Podkrkonoší) (63). Hořice v Podkrkonoší (156).
Vlastimil Kedyk: Mykologie v Maďarsku. — Recenze: Dr. Kalmár Zoltan: Vzácné kloboukaté houby Maďarska. — Dr. Gálffy Zoltán: Vliv podmínek sušení a úschovy hřibů na jejich jakost (116). Mykologie v Rumunsku: Vera Bontea: Houby cizopasné a hniložijné v Rumunsku (116). Ještě československo-polská spolupráce o houbách (125). Praha (obálka).
Emanuel Kobrle: Penízovka sametonohá — Flammulina velutipes (Curt. ex Fr.) Singer (19).
Spytihněv Krejčí píše (98). Několik vzpomínek (152).
Inž. Karel Kříž: Prof. Dr. Eduard Baudyš pětasedmdesátník (65).
V. S. Ljudovskij: Výkup hub a lesních plodů (71—73).
Josef Lukavec: Vysoká Lhota, p. Čerčany (dopis) (57).
Prof. Dr. Jan Macků: Vzpomínka (126).
Prof. V. Machek: Prosba k slovenským čtenářům MSb.
Jos. Mišák: Houbařská sezóna a trh na Jihlavsku 1960 (57).
Hedvika Miškovská: Doplněk ke zprávě o úmrtí Jar. Miškovského (32).
V. Moravec: Lysá n. L. (160).
Ant. Mothejzík: Zpráva o činnosti vinohradské odbočky ČsMS v r. 1960 (31, 32).
Mykologický zpravodaj ČVSM v Brně: Hrob Jana Bezděka (32).
Rudolf Mužík: Mimořádný sběr smrží (67, 68).
R. Nešporová: Hlíva jako minutka (15).
Karel Novák: Zpráva z Brna (54). Z Brna za houbami (obál. 7. 8. seš.).
Ant. Otáhal: Zpráva o úmrtí prof. Jindř. Vodičky (32). Lidový název modráků na Hlučínsku (32).
Magda Pavlíková: Úspěšná přednáška ve Vinohradské odbočce ČsMS (32).
Fr. Pechar: Za sezónu 1960.
Josef Perútka: Kuchyňská příprava houbových pokrmů (137). Zpráva z Gottwaldova (157).
J. G. Pinchasovič: Výkup hub (110—112).
B. Piperatus: Meznička — špička (obál. 7. 8. seš.). Šiškovec šiškovitý (obál. 1. 2. seš.).

Jaroslav Podobský: Závojenka jarní, sadovka — podtrnka — Entoloma clypeatum (L ex Fr.) Quél. (53, 54). Slzivka oprahlá — Hebeloma crustuliniforma Bull. (108, 109).
J. a M. Poláčkovi: Životnost křemenáče osikového (20, 21). Z České Kamenice 1960 (31). V České Kamenici (160).
Marta Pospíšilová: Nové Město n. M. (dopis) (96).
František Prachař: Nález kotrče kadeřavé — Sparassis crispa (Wulf. ex Fr.) Fr. (13).
Dr. M. Pulec: Hlívu (15). Houby jako ovar (57). Nejstarší české předpisy k přípravě hub (68—70).
Redakce: 40 let Československé mykologické společnosti (1). V Praze na Vinohradech výstava (101). Naši referenti — přednášky (109). Upozornění pro nové čtenáře (obál. 7. 8. seš.).
Ing. Vojt. Rimpel: Které houby nekodexové doporučuji ke sběru (14, 15).
Jiří Salava: Pardubice (159).
H. Sedláčková-Páčova: Použití hřibového a žampionového krému (137—8).
B. Sládečková: Neobvykle veliký chřapáč (10).
Dr. Fr. Smotlacha: Smrž obecný — Morchella esculenta (L. ex Fr.) Pers. (10—12). II. díl Atlasu. Helmovka nakloněná — Mycena inclinata Fries. (12, 13). Bedla vysoká č. obecná, lidově „jedlá" nebo „bedle" — Lepiota procera (Scop. ex Fr.) Quél. (55, 56). — II. díl Atlasu. Vzpomínky na začátky naší společnosti (před 40 lety) (obál. 5. 6. seš.). Strakoš, klouzek, kožešník, písečník, kačenka (108—108). II. díl Atlasu. Holubinka nazelenalá — Russula virescens Schaefr. ex Zanted. (Fr.) (134—5).
Ing. M. Smotlacha: Výstava hub ČsMS v Praze 1960 (obál. 1. 2. seš.). Pamětníky počátků ČsMS žádáme o vzpomínky (obál. 1. 2. seš.). Houby v televisi — desetkrát odpověz! (obál. 1. 2. seš.). Prof. Dr. Jan Macků slaví osmdesátiletý jubileum (33, 34). Je třeba zvýšit sběr jedlých hub pro průmyslové zpracování (73—75). Houby, o něž má výkup prvořadý zájem (75—89). Jarní výstava hub v Praze (96). Výstava hub v Gdansku (124, 125). Dr. Evžen Wichanský oslavil své sedmdesáté narozeniny (126, 127). Houby a jejich použití do pokrmů (135 až 137). Metráky hub (158). Kutná Hora (159). Výstava hub v Karl. Varech (obálka).
Svatopluk Šebek: Určování a popis barev v mykologii (44, 45). Extrazonální prvky v mykoflóře ČSSR (97—101). Další nález ohnivky domácí — Pyronema domesticum (Sow.) Sacc. (130—131).
MUDr. Leopold Šrubař a MUDr. Jaroslav Weselský: Prudký katar spojivek po rozprášení výtrusného prachu ze suché pýchavky (113, 114).
Karel Štěpán: Brno (dopis) (96).
Jindřich Tomeš: Nesuchyně (70).
Dr. R. Vávra: Čtyřicáté výročí založení ČsMS (obál. 1. 2. seš.). Sběr hub pro jarní výstavu (128). Měřín na Moravě (obálka).
MUDr. Jaroslav Weselský: Přehled současných vědomostí o chemickém složení vyšších hub (37—43). Příspěvek k výzkumu klouzku bílého či vejmutovkového — Suillus plorans (Roll.) Sing. subsp. placidus (Bon.) Pil. 46—50). Moravská Ostrava (159).
Václav Vojíř: Ještě čechratka podvinutá (14).
Honza Vosol: Deštná u Soběslavě (156).
Výbor ČsMS: Výzva (30, 31). Naši pracovníci v zotavovnách ROH (31). Zprávy z ČsMS (obál. 3. 4. seš.). Úmrtí Ludv. Dudzika (obál. 1. 2. seš.).
Dr. Evžen Wichanský: Deset druhů našich nejběžnějších hlenek (1—6, 34—37). Zvoneček spáleništní — Geopyxis carbonaria Alb. Schw. a několik slov o houbách vyskytujících se na spáleništích (6, 7). Zvoneček pohárový — Geopyxis craterium Schw. (8, 9). Penízovka borová hořká — Collybia tenacella ss. Schroet. (Pseudohiatula tenacella Sing.) (9). Tři druhy našich houževnatců (50, 51). Dva druhy našich vzácných hlív (51—53). Hřibovec Lakeův — Boletinus Lakei (Murr.) Sing. (65—67). Hník paprskový a hník kobylincový (103—106). Hřib plavý — Boletus impolitus Fr. (129). Naše bedly — Příspěvek k poznání našich vzácnějších bedel (131 až 133). Chřapáč černý — Helvella aterrima Vel. (133). Houževnatec tygrovaný — Lentinus tigrinus Bull. Fr. (134).

Seznam vyobrazení:

Obálky: Hvězdovka červenavá — Geastrum rufescens Pers. Foto: Inž. K. Kunc — zmenšeno — Hřib dubový — Boletus edulis Bull. ex Fr. — Vzácný případ srostlice. Foto: Inž. K. Kunc — zmenšeno. — Hřib dubový — Boletus edulis Bull. ex Fr. Foto: Inž. K. Kunc — zmenšeno. — Čirůvka fialová (nahá) — Lepista nuda (Bull. ex Fr.) W. G. Smith, narostlice. Foto: Inž. K. Kunc. — Poutač na výstavu. Foto: Inž. K. Kunc.

Obrázkové přílohy:

Smrž obecný — Morchella esculenta (L. ex Fr.) Pers. Foto: Inž. K. Kunc. — Leocarpus fragilis (Dicks.). Rost. Vejcovitka křehká. Sbíral Dr. E. Wichanský. Foto: Inž. K. Kunc — Křemenáč březový — Leccinum testaceoscabrum (Secr.) Sing. Sbíral inž. Havlík. Foto: inž. K. Kunc. — Hnojník (hník) třpytivý — Coprinus micaceus (Bull. ex Fr.). Fr. Foto: inž. K. Kunc. — Kozák březový (špičník) — Leccinum scabrum (Bull. ex Fr.) S. F. Gray. Foto: inž. K. Kunc. — Klouzek obecný (žlutý) — Suillus luteus (L. ex Fr.) S. F. Gray. Foto: inž. K. Kunc. — Bedla vysoká (jedlá) — Macrolepiota procera (Scop. ex Fr.) Sing. Exakta V. X. Tessar 2,8/50, Agfacolor. Foto: Dr. Jiří Hlaváček. — Bedla česká — Lepiota bohemica Wich. sp. n. Sbíral Dr. E. Wichanský v Kinského sadech. Foto: inž. K. Kunc. — Pavučinec kozlí — Cortinarius traganus Fr. Foto: Dr. J. Hlaváček. — Hřib hnědý — Xerocomus bodius (Fr.) Kühn. Foto: Dr. J. Hlaváček. — Sluka svraskatá — Rosites caperata (Pers. ex Fr.) Karsten.

Číslované obrázky:

1. Parůženka keříčková — Ceratiomyxa fruticulosa (Muell.) Macbr. Sbíral Dr. E. Wichanský. Foto: inž. K. Kunc. — 2. Síťověnka pýchavkovitá — Reticularia Lycoperdon Bull. Nalezl Dr. E. Wichanský. — Foto: inž. K. Kunc. — 3. Zvoneček spáleništní — Geopyxis carbonaria Alb. Schw. Sbíral Dr. E. Wichanský. Foto: inž. K. Kunc. — 4. Zvoneček pohárkový — Geopyxis Craterium Schw. Sbíral Dr. E. Wichanský. Foto: inž. K. Kunc — 5. Smrž obojetný — Morchella hybrida (Sow.) Pers. Foto: inž. K. Kunc. — 6. Smrž špičatý — Morchella conica Pers. Sbíral E. Borovský. Foto: inž. K. Kunc. — 7. Helmovka nakloněná — Mycena inclinata Fries. Kreslil inž. Mir. Smotlacha. — 8. Kotrč kadeřavá — Sparassis crispa (Wulf. ex Fr.) Fr. Foto: F. Prachař. — 9. Špička obecná — Marasmius oreades (Bolt. ex Fr.). Kreslil inž. M. Smotlacha. — 10. Křemenáč březový — Leccinum testaceo — scabrum (Segr.). Sing. Ludv. Hacker nalezl. — 11. Penízovka sametonohá — Flammulina velutipes (Curt. ex Fr.) Singer. Foto: J. Nelč. — 11. b) Prof. Dr. Jan Macků. — 12. Parůženka keříčkovitá — Ceratiomyxa fruticulosa (Muell.) Macbr. — Vejcovitka křehká — Leocarpus fragilis (Dicks.) Rost. — Třískovka rozpadavá — Fuligo septica (L.) Gmelin. — 13. Pazderek nádherný — Stemonitis splendens Rost. — Síťověnka pýchavkovitá — Reticularia Lycoperdon Bull. — Vlčí mléko malé — Lycogala epidendrum Fr. — Závitěnka proměnlivá — Trichia varia (Gmel.) Pers. — Polozávitěnka vosí — Hemitrichia vesparium (Batsch.) Macbr. — Slizenka houbovitá — Mucilago spongiosa (Leysser) Morgan. — Vlněnka nící — Aroyria nutans (Bull.) Grev. — Kreslil Dr. E. Wichanský. — 14. Mladé a dospělé plodnice klouzku vejmutovského — Suillus plorans (Roll.) Sing. s. s. placidus (Bon.) Pil. Foto: J. Pivečka. — 15. Starší plodnice téhož druhu. — 16. Zvětšený detail trubek u dospělé plodnice. — 17. Houževnatec (pařezník) vonný — Lentinus suavissimus Fr. — Panus suavissimus Fr. Singer. Foto: inž. K. Kunc. — 18. Hlíva plátková — Hohenbuehelia petaloides (Bull. ex Fr.) Schulz. var. incrustato — cystidiata Wich. var. n. — Cystidy formy typické. Kreslil dr. E. Wichanský. — 19. Bedla vysoká — Lepiota procera (Scop. ex Fr.) Quél. Kreslil inž. M. Smotlacha. — 20. Vítězové houbařské „Olympiády" v Hostomicích v r. 1960. — 21. Hřibovec Lakeův — Boletus Lakei (Murr.). Sing. Foto: inž. K. Kunc. — 22. Část smržů přinesených na přednášku houbař. kroužku Z. K. ROH-TOS Čelákovice. Smrže obecné — Morchella esculenta (L. ex Fr.) Pers. Foto: R. Mužík. — 23. Hřib obecný — borák — Boletus edulis (Bull. ex Fr.) ss. pinicola Vitt. — 25. Hřib obecný smrkový — Boletus edulis (Bull. ex Fr.) ss. bulbosus Schaeff. — 26. Kolář — koloděj — Boletus luridus Schaeff. ex Fr. — 27. Kovář (modrák) — Boletus erythropus (Fr. ex Fr.) Pers. — 28. Hřib královský — Boletus regius Krombholz. — 29. Hřib kaštanový — Gyroporus castaneus (Bull. ex Fr.) Quél. — 31. Klouzek modřínový (sličný) — Suillus Grevillei (Klotzsh.) Singer. — 32. Strakoš (kožešník) — Suillus variegatus (Sw. ex Fr.) O. Kuntze. — 33. Loupák (klouzek) obecný (žlutý) — Suillus luteus (L. ex Fr.) S. F. Gray. — 34. Klouzek ovčí (zrnitý) — Suillus granulatus (L. ex Fr.) O. Kuntze. — 35. Kozák březový (špičník) — Leccinum scabrum (Bull. ex Fr.) S. F. Gray. — 36. Křemenáč osikový (červený) — Leccinum aurantiacum (Bull.) S. F. Gray. — 37. Křemenáč březový — Leccinum testaceo — scabrum (Segr.) Sing. — 38. Suchohřib (hřib) hnědý — Xerocomus badius (Fr.) Kühner et Gilbert. — 39. Havelka — Tricholoma portentosum (Fr.) Quél. — 40. Zelánka — Tricholoma equestre (L. ex Fr.) Quél. — 41. Liška obecná — Cantharellus cibarius Fr. — 42. Ryzec pravý — Lactarius deliciosus (L. ex Fr.) S. F. Gray. — 43. Ryzec pravý — Lactarius deliciosus (L. ex Fr.) S. F. Gray — foto obr. čís. 23, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 36, 38, 39, 40, 43, fotografoval inž. K. Kunc. Obrázky čís. 24, 33, 34, 35, 37, 41, 42, kreslil inž. M. Smotlacha. — 44. Masový výskyt václavky — Armillariella mellea (Wahl. in. Fl. Dan. ex Fr.) Karsten. v Polsku. Foto: inž. Orloš. — 45. Plodnice hub sbíráme kroutivým pohybem. K přenášení hub jsou vhodné loubkové nebo proutěné košíky. — 46. Nevhodné jsou uzlíky, tašky, sáčky apod. Kreslil inž. M. Smotlacha. — 47. Hlavní nečistotu odstraníme z hub již při sběru v lese. — 48. Plodnice krájíme na plátky asi 4 mm silné tak, aby klobouk zůstal u třeně. Plátky klademe volně vedle sebe, aby se nedotýkaly. Kreslil inž. M. Smotlacha. — 49. Hník paprskový — Coprinus radians (Desm.) Schroet. Foto: inž. K. Kunc. — 50. Velové odění na pokožce mladého hníku paprskového — Velum Coprini radiantis (Desm.) Schroet. — 51. Postupný vývoj hníku kobylincového — Coprini radiati (Bolt.) Fr. Kresby dr. E. Wichanského. — 52. Strakoš (kožešník, kačenka) — Suillus variegatus (Sow. ex Fr.) Kuntze. Kreslil inž. M. Smotlacha. — 53. Holubinka mandlová — Russula vesca Fr. Foto: Dr. J. Hlaváček. — 54. Bedla třepivá. Foto: inž. K. Kunc. — 55. Holubinka nazelenalá — Russula virescens (Schaeff. ex Zanted.) Fr. Kreslil inž. M. Smotlacha. — 56. Hřibový krém a jiné výrobky DZ ÚSSD Mykoprodukta. — 57. Exposice Mykoprodukty na I. výstavě hub v Teplicích. — 58. Výstavka hub v Novém Městě na Moravě. — 59. Šítovka žíhaná — Pluteus petasatus (Fr.) Karsten. Foto: inž. K. Kunc. — 60. Choroš v Deštné. — 61. Šupinovka zlatozávojná. Foto: J. Svoboda.